

۲-۱- تولید ناخالص داخلی

نفت به ۰/۹- درصد رسید، در حالی که رشد تولید ناخالص داخلی ۶/۸- درصد بود. این امر نشان می‌دهد که بخشی از کاهش رشد تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۱ ناشی از کاهش ارزش افزوده گروه نفت بوده است.

جدول ۲-۱- عملکرد تولید ناخالص داخلی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳) (درصد تغییر)

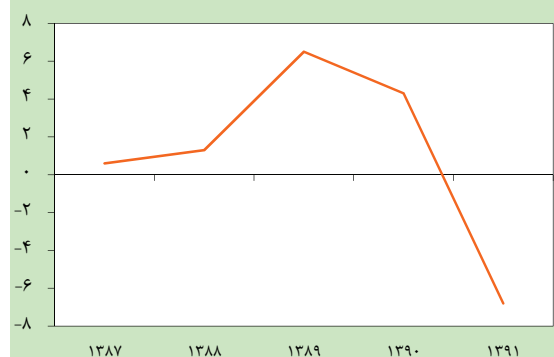
	سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹
کشاورزی	۳/۷	-۰/۱	۴/۹
نفت	-۳۷/۴	-۱/۰	۴/۲
صنایع و معادن	-۶/۴	۵/۰	۷/۹
خدمات	۱/۱	۵/۸	۶/۷
تولید ناخالص داخلی	-۶/۸	۴/۳	۶/۵
تولید ناخالص داخلی بدون نفت	-۰/۹	۵/۴	۷/۰

در سال ۱۳۹۱، ارزش افزوده گروه کشاورزی به قیمت‌های جاری ۵۵۸ هزار میلیارد ریال برآورد شد که به قیمت‌های ثابت در مقایسه با سال قبل ۳/۷ درصد افزایش داشت. این افزایش عمدتاً ناشی از بارندگی مناسب و شرایط مساعد آب و هوایی در سال زراعی ۱۳۹۰-۹۱ بود. سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری از ۵/۹ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۷/۹ درصد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافت.

براساس آمار مقدماتی، ارزش افزوده گروه نفت در سال ۱۳۹۱ به قیمت‌های جاری ۱۱۶۵ هزار میلیارد ریال بود که به قیمت‌های ثابت نشان‌دهنده ۳۷/۴ درصد کاهش نسبت به سال

اقتصاد کشور در سال ۱۳۹۱ به دلایل مختلف عملکرد مطلوبی نداشت. براساس برآوردهای مقدماتی، در این سال تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری به ۷۰۹۱ هزار میلیارد ریال رسید و به قیمت‌های ثابت (بر پایه سال ۱۳۸۳)، رشد ۶/۸- درصدی را نشان داد. نتایج حاصل از برآورد ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی کشور حاکی از آن است که در سال مورد بررسی، گروه‌های «کشاورزی»، «نفت»، «صنایع و معادن» و «خدمات» (به قیمت‌های ثابت) به ترتیب نرخ رشد ۳/۷، ۳۷/۴-، ۶/۴- و ۱/۱ درصدی داشتند. سهم گروه‌های مذکور در تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری به ترتیب معادل ۷/۹، ۱۶/۴، ۲۴/۹ و ۵۳/۶ درصد بود.

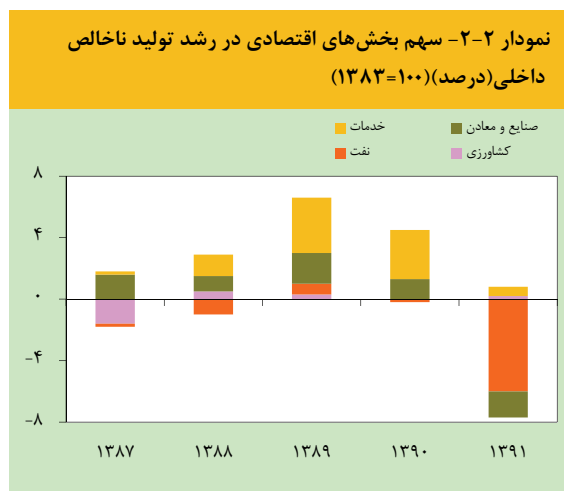
نمودار ۲-۱- رشد تولید ناخالص داخلی (درصد) (۱۳۸۳=۱۰۰)

در سال ۱۳۹۱، با تنزل شدید ارزش افزوده گروه نفت به قیمت‌های ثابت (۳۷/۴- درصد)، رشد تولید ناخالص داخلی بدون

فصل ۲ تولید و هزینه ناخالص داخلی

دارای نرخ رشدی معادل ۸/۹-، ۵/۰، ۱/۶-، ۸/۷، ۰/۴ و ۰/۷ درصد نسبت به سال قبل بودند.

۲-۲- هزینه ناخالص داخلی

براساس آمار مقدماتی، در سال ۱۳۹۱ رشد هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت معادل ۶/۶- درصد بود. بررسی اجزای تشکیل‌دهنده هزینه ناخالص داخلی نشان می‌دهد که هزینه‌های مصرفی خصوصی با ۴۹/۶ درصد بالاترین سهم از هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری را به خود اختصاص داد که به قیمت‌های ثابت معادل ۱/۷ درصد کاهش داشت.

در این سال هزینه‌های مصرفی دولتی در وزارتخانه‌ها و موسسات وابسته، شهرداری‌ها و سازمان تامین اجتماعی، سهمی معادل ۹/۹ درصد از هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری را به خود اختصاص داد و به میزان ۷/۲ درصد به قیمت‌های ثابت نسبت به عملکرد سال ۱۳۹۰ کاهش داشت. از دیگر اجزای عمده هزینه ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۱، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص است که با دارا بودن سهمی به میزان ۲۷/۶ درصد از هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری، بالغ بر ۱۹۷۳ هزار میلیارد ریال بود و نسبت به سال ۱۳۹۰ به میزان ۲۳/۸ درصد به قیمت‌های ثابت کاهش نشان داد.

قبل است. سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری از ۲۵/۰ درصد در سال ۱۳۹۰ به ۱۶/۴ درصد در سال ۱۳۹۱ کاهش یافت.

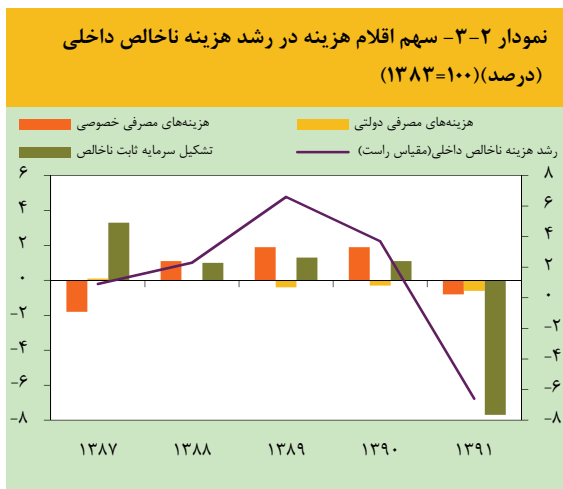
براساس برآوردهای مقدماتی، در سال ۱۳۹۱ ارزش افزوده گروه صنایع و معادن به قیمت‌های ثابت رشدی معادل ۶/۴- درصد داشت. در این گروه، رشد ارزش افزوده بخش‌های «معادن»، «صنعت»، «برق، آب و گاز» و «ساختمان» به قیمت‌های ثابت به ترتیب معادل ۲/۵-، ۸/۵-، ۱/۱ و ۳/۶- درصد بود.

در بخش ساختمان، ارزش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های مناطق شهری (با احتساب طرح مسکن مهر) به قیمت‌های جاری طی سال ۱۳۹۱ نسبت به سال قبل ۵۰/۷ درصد افزایش داشت. با اعمال شاخص‌های قیمتی متناظر و تعدیل رقم مذکور و همچنین با در نظر گرفتن نرخ رشد ارزش افزوده ساختمان‌های خصوصی به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳ حدود ۴/۰ درصد برآورد گردید. بدین ترتیب، با احتساب رقم مذکور و نیز رشد ارزش افزوده ساختمان‌های دولتی، نرخ رشد بخش ساختمان به قیمت‌های ثابت حدود ۳/۶- درصد برآورد می‌شود.

ارزش افزوده گروه خدمات با بیشترین سهم از تولید ناخالص داخلی، از نرخ رشدی معادل ۱/۱ درصد در سال ۱۳۹۱ برخوردار شد. سهم ارزش افزوده گروه مذکور از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری ۵۳/۶ درصد بود. در این سال بخش «بازرگانی، رستوران و هتلداری» ۱۵/۰ درصد، «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» ۸/۸ درصد، «خدمات موسسات مالی و پولی» ۳/۹ درصد، «خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی» ۱۴/۲ درصد، «خدمات عمومی» ۸/۴ درصد و «خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی» ۳/۴ درصد از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری را به خود اختصاص دادند. در سال مورد بررسی، بخش‌های مذکور به قیمت‌های ثابت به ترتیب

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۱

به قیمت‌های ثابت به ۲۰۲۸ هزار میلیارد ریال رسید که رشدی معادل ۶/۶- درصد را نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۱، رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص در ماشین‌آلات و ساختمان نسبت به سال قبل (به قیمت‌های ثابت ۱۳۸۳) به ترتیب ۳۵/۷ و ۱۳/۸ درصد کاهش نشان داد.

جدول ۲-۲- عملکرد هزینه ناخالص داخلی (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۸۳) (درصد تغییر)

	سال		
	۱۳۹۱	۱۳۹۰	۱۳۸۹
هزینه‌های مصرفی خصوصی	-۱/۷	۴/۲	۴/۲
هزینه‌های مصرفی دولتی	-۷/۲	-۳/۴	-۳/۸
تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	-۲۳/۸	۳/۵	۳/۸
هزینه ناخالص داخلی	-۶/۶	۳/۷	۶/۶
درآمد ملی	-۱۷/۱	۶/۳	۹/۸

در این سال واردات کالاها و خدمات به قیمت‌های ثابت ۲۳/۱ درصد و صادرات کالاها و خدمات ۲۰/۵ درصد کاهش یافت. بدین ترتیب در سال ۱۳۹۱، هزینه ناخالص داخلی